Dosarul nr. 21r-804/24 Judecătoria Hîncești (sediul Central)
1-24004503-02-21r-18042024 Judecător : Maria Ganganu

D E C I Z I E

14 august 2024 mun. Chișinău
Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău
Având în componența sa:
Președintele ședinței de judecată Alexandru Spoială
Judecătorii Chiroșca Igor și Băbălău Denis

a judecat, în ordine de recurs, fără prezența părților la proces, recursul condamnatei Cebotari ***** declarat împotriva încheierii Judecătoriei Hîncești (sediul Central) nr. 21ji-18/2024 din 15 martie 2024, la cererea condamnatei Cebotari *****, cu privire la aplicarea în privința acesteia a reglementărilor art. 91 și 92 Cod penal

Cauza s-a aflat pe rolul:

primei instanțe din data de 09.10.2024 până la data de 15.03.2024;

instanța de recurs din data de 18.04.2024 pînă la data 14.08.2024;

Procedura de citare legală a fost executată

Verificând legalitatea încheierii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău,

C O N S T A T Ă:

1. La 09 ianuarie 2024, condamnata Cebotari ***** a înregistrat în cadrul Judecătoriei Hîncești, cererea prin care a solicitat aplicarea în privința sa a prevederilor art. 91 și 92 Cod penal. Potrivit cererii condamnatei s-a solicitat, aplicarea în privința sa prevederilor art. 91 Cod penal.

2. Prin încheierea Judecătoriei Hîncești (sediul Central) nr. 21ji-18/2024 din 15 martie 2024, s-a respins cererea condamnatei Cebotari *****, cu privire la aplicarea în privința sa a prevederilor art. 91 și 92 Cod penal al Republicii Moldova, ca fiind neîntemeiată.

3. Încheierea nominalizată a fost atacată cu recurs de către condamnata Cebotari ***** prin care solicită examinarea şi admiterea recursului, cu casarea integrală a încheierii Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 15 martie 2024, rejudecarea cauzei şi pronunţarea unei noi hotărâri prin care cererea sa privind aplicarea în privința sa a prevederilor art. 91 și 92 Cod penal, să fie admis.

4. În motivarea recursului a invocat că a restituit prejudiciul cauzat părții vătămate Cebotari Liudmila, ultima neavînd careva pretenții, recipisa fiind remisă în adresa Curții de Apel Bălți.

5. Potrivit prevederilor art. 447 alin (1) și (2) din Codul de procedură penală,

recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

6. Reprezentantul Penitenciarului nr. 7 Rusca, avocatul și condamnata au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Chișinău, referințe sau completări la cererea de recurs.

7. Astfel, ținând cont de faptul că participanții la proces au fost înștiințați despre data examinării recursului și depunerii referinței fiind astfel întreprinse toate măsurile necesare în vederea respectării prevederilor art. 391 din Codul de procedură penală privind citarea participanților la proces, instanța conform art. 447 alin. (1) din Codul de procedură penală a dispus examinarea cauzei fără prezența părților la proces.

8. *Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău***,** *examinând încheierea atacată prin prisma motivelor de recurs invocate, cercetând materialele cauzei, consideră necesar de a respinge recursul declarat de* condamnata Cebotari ***** *împotriva încheierii Judecătoriei Hîncești (sediul Central) nr. 21ji-18/2024 din 15 martie 2024, ca fiind nefondat, din următoarele considerente.*

9. Conform art. 437 alin.(1), pct. 4) din Codul de procedură penală, *pot fi atacate cu recurs alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.*

10. Potrivit art. 448 alin.(1) din Codul de procedură penală, *judecînd recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs. Instanţa de recurs este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în recurs.*

11. În conformitate cu art. 449 alin. (1), pct. (1), lit. a) din Codul de procedură penală, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: *respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.*

12. Conform art.469 Codul de procedură penală, *la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, şi anume:* ***1) liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen (art.91 din Codul penal); 2) înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă (art.92 din Codul penal)****; 3) liberarea de la executarea pedepsei penale a persoanelor grav bolnave (art.95 din Codul penal); 4) amânarea executării pedepsei pentru femeile gravide şi persoanele care au copii în vârstă de până la 8 ani (art.96 din Codul penal), anularea amânării executării pedepsei de către acestea, liberarea lor de pedeapsă, înlocuirea pedepsei sau trimiterea pentru executare a pedepsei neexecutate; 5) reabilitarea judecătorească (art.472[2] din Codul penal); 6) schimbarea categoriei penitenciarului (art.72 din Codul penal); 7) înlocuirea amenzii cu muncă neremunerată în folosul comunității sau închisoare (art.64 din Codul penal);* 8) înlocuirea muncii neremunerate în folosul comunității cu închisoare (art.67 din Codul penal); *9) anularea condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei sau, după caz, a liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen, cu trimiterea condamnatului pentru executarea pedepsei neexecutate (art.90 şi 91 din Codul penal); 10) căutarea persoanelor condamnate care se ascund de organele care pun în executare pedeapsa;*

11) executarea sentinţei în cazul existenţei altor hotărâri neexecutate, dacă aceasta nu a fost soluționată la adoptarea ultimei hotărâri; 12) computarea arestării preventive sau a arestării la domiciliu, dacă aceasta nu a fost soluționată la adoptarea hotărârii de condamnare; 13) prelungirea, schimbarea sau încetarea aplicării măsurii de constrângere cu caracter medical alienaţilor (art.101 din Codul penal); 13[1]) internarea forţată într-o instituţie ftiziopneumologică (art.96[1] din Codul penal); 14) liberarea de pedeapsă sau uşurarea pedepsei în temeiul adoptării unei legi care are efect retroactiv ori ameliorarea, în alt mod, a situaţiei (art.10 şi 10[1] din Codul penal), precum şi excluderii din hotărârea de condamnare a unor capete de acuzare dacă persoana condamnată a fost extrădată; 15) liberarea de pedeapsă în temeiul actului amnistiei sau stingerea executării pedepsei (art.295 din Codul de executare); 16) liberarea de executare a pedepsei în legătură cu expirarea termenelor de prescripție ale executării sentinţei de condamnare (art.97 din Codul penal); 17) explicarea suspiciunilor sau neclarităților care apar la punerea în executare a pedepselor; 17[1]) constatarea condițiilor de detenție a condamnaților; 18) alte chestiuni prevăzute de lege care apar în procesul executării pedepselor de către condamnați.

13. Iar, în temeiul art.471 alin.(1) din Codul de procedură penală, *chestiunile specificate la art.469 alin.(1) pct.5), 11) şi 14) se soluţionează de către judecătorii instanţei de drept comun, iar chestiunile prevăzute la celelalte puncte din art.469 alin.(1) se soluţionează de către judecătorul de instrucţie la demersul instituţiei care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia ori, după caz, la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituţiei care pune în executare pedeapsa. Soluţionarea de către instanţa de judecată a chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1) şi 2) se efectuează în condiţiile prevăzute la art.266 şi 267 din Codul de executare şi numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite. În cazul soluţionării chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1), 2), 4), 7)–9), instituţia care pune în executare pedeapsa este obligată să prezinte raportul de evaluare privind comportamentul condamnatului, iar în cazul soluţionării chestiunii prevăzute la art.469 alin.(1) pct.3) şi raportul medical respectiv. În şedinţa de judecată se citează autorul demersului cu privire la soluţionarea chestiunii solicitate.*

14. În conformitate cu prevederile art. 91 Cod penal al R. Moldova, (1) Persoanei care execută pedeapsa cu închisoare i se poate aplica liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen dacă a realizat programul individual de executare a pedepsei, a reparat integral daunele cauzate de infracțiunea pentru care a fost condamnată, cu excepția cazului când dovedește că nu a avut nici o posibilitate să le îndeplinească, şi dacă se constată că corectarea ei este posibilă fără executarea deplină a pedepsei. Persoana poate fi liberată, în întregime sau parțial, şi de pedeapsa complementară. Alin. (2) Aplicând liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, instanța de judecată îl poate obliga pe condamnat să îndeplinească obligațiile prevăzute la art.90 alin.(6) în termenul de pedeapsă rămas neexecutat. Alin. (3) Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen se aplică condamnaților de către instanța de judecată de la locul de executare a pedepsei, în baza demersului instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia în condițiile prevăzute la art.266 şi 267 din

Codul de executare şi numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite. Alin. (4) Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen poate fi aplicată dacă condamnatul, care la momentul săvârșirii infracțiunii a atins vârsta de 21 ani, a executat efectiv: cel puțin jumătate, dar nu mai puțin de 90 de zile de închisoare, din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave; cel puțin două treimi din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni grave, infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave, precum şi din pedeapsa aplicată persoanei anterior liberate condiționat de pedeapsă înainte de termen, dacă liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen a fost anulată în condițiile alin.(8). Alin. (5) Persoana care execută pedeapsa detențiunii pe viață poate fi liberată condiționat de pedeapsă înainte de termen dacă instanța de judecată va considera că nu mai există necesitatea executării de mai departe a pedepsei şi dacă această persoană a executat efectiv cel puțin 30 de ani de închisoare, fără a se lua în calcul compensarea privilegiată a zilelor de muncă. Alin. (6) Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen poate fi aplicată minorilor, persoanelor care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani şi persoanelor care au împlinit vârsta de 60 de ani, dacă aceștia au executat efectiv: cel puțin o treime din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave; cel puțin jumătate din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni grave; cel puțin două treimi din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave. Alin. (7) Controlul asupra comportării celor liberați condiționat de pedeapsă înainte de termen îl exercită organele de probațiune, iar asupra comportării militarilor - comandamentul militar respectiv.

15. Conform prevederilor art.92 alin.(1) și (2) din Codul penal, *în privința persoanelor care execută pedeapsa cu închisoare pentru săvârşirea unei infracţiuni uşoare sau mai puţin grave şi grave, instanța de judecată, ținând cont de comportarea lor în timpul executării pedepsei, poate pronunța o încheiere cu privire la înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă. Totodată, persoana poate fi liberată, în întregime sau parțial, de la pedeapsa complementară. Înlocuirea părții neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă poate fi aplicată numai după ce condamnatul a executat efectiv cel puțin o treime din termenul de pedeapsă pentru o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă şi jumătate din termenul de pedeapsă pentru o infracțiune gravă.*

16. Totodată, potrivit alin. (3) și (4) al art.92 din Codul penal*, la înlocuirea părții neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă, instanța de judecată poate alege orice pedeapsă mai blândă, din cele specificate la art.62, în limitele prevăzute pentru fiecare categorie de pedepse. La înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, instanța de judecată îl poate obliga pe condamnat să îndeplinească obligațiile prevăzute la art.90 alin.(6) în termenul de pedeapsă, la care a fost condamnat, rămas neexecutat.*

17. Potrivit art. 266 alin.(1) şi (3) din Codul de executare, *în cazul în care condamnatul întruneşte condițiile prevăzute în art.91 şi 92 din Codul penal, administrația locului de deținere sau comandamentul militar, după caz, adoptă, în*

termen de o lună, o hotărâre privind propunerea pentru liberarea condiţionată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blindă sau privind refuzul în acest sens. În cazul în care administraţia locului de deţinere sau comandamentul militar, după caz, refuză să propună liberarea condiţionată de pedeapsă înainte de termen sau înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blindă, condamnatul poate înainta un demers pentru liberare sau înlocuire nemijlocit în instanţa de judecată.

18. Reieșind din prevederile legale enunțate supra, Colegiul penal deduce că, prin sentința Judecătoriei Bălți, din 09 iunie 2023, Cebotari ***** a fost condamnată în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal al RM, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 1 an. În temeiul alin. (3) art. 72 Cod penal al RM, pedeapsa închisorii stabilită conform prezentei sentinței de către Cebotari ***** urmează a fi executată în penitenciar de tip semiînchis pentru femei. Termenul executării pedepsei cu închisoare aplicată în privința lui Cebotari ***** urmează a fi calculate din momentul pronunțării sentinței – din 09.06.2023.

19. Potrivit Deciziei Curții de Apel Bălți din data de 17 octombrie 2023 apelurile avocatului Mariana Ciubotaru în interesele condamnatei Cebotari ***** și inculpatei Cebotari ***** declarate împotriva sentinței Judecătoriei Bălți, sediul Central din 09.06.2023, în cauza penală în privința lui Cebotari ***** s-aurespind ca nefondate, cu menținerea sentinței fără modificări.

20. Din materialele prezentate instanţei urmează că, începutul termenului se calculează din 09.06.2023 şi până la 08.06.2024.

21. În cadrul şedinţei Comisiei Penitenciarului nr. 7 Rusca din 27.12.2023 s-a hotărât, cu vot unanim, de a nu înainta materialele în instanța de judecată pentru soluționarea liberării condiționate înainte de termen, deoarece nu întrunește art. 91 Cod penal, pe motivul: anterior a mai fost judecată și s-a aplicat față de ea prevederile art. 91 Cod penal, fapt ce se confirmă prin procesul-verbal nr. 24.

22. Raportând dispozițiile normelor sus-citate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția judecătorului de instrucție prin prisma pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul penal apreciază concluzia instanței de fond ca fiind una corectă, or, condamnata Cebotari ***** fiind anterior judecată, este ușor influențabilă/ comportamente de dependență față de ceilalți, conform extrasului din ordin cu privire la executarea hotărârilor Comisiei penitenciarului din 27.12.2023, este aprobat raportul de evaluare despre realizarea programului individual de executare a pedepsei și despre comportamentul condamnatului, cu calificativul „program realizat și comportament pozitiv, în privința condamnatei Cebotari *****, însă acestea nu vin a fi suficiente în vederea justificării aplicării reglementărilor art. 91 Cod penal.

23. Astfel, reieșind din materialele cauzei se atestă că condamnata Cebotari ***** pe parcursul executării pedepsei are un comportament apreciat ca fiind pozitiv în raport cu condamnații și angajații penitenciarului, totuși nu manifestă interes în raport cu activități ce implică munca în cadrul penitenciarului, ceia ce generează suspiciuni că ultima ar fi de bună credință, ori acesta anterior a fost condamnată, iar în raport cu aceasta a fost inițiată procedura liberării condiționate înainte de termen, nerespectată de altfel de condamnată.

24. Prin urmare, apreciind circumstanțele stabilite pe parcursul examinării cauzei, raportate la împrejurările comiterii faptei, motivele şi scopul urmărit de către condamnat, în corelație cu comportamentul acestuia pe parcursul executării pedepsei, atitudinea lui față de faptă şi pedeapsă, perioada real executată, Colegiul penal conchide că, prima instanță corect a ajuns la concluzia că, cererea condamnatei Cebotari ***** este neîntemeiată, și menționează că, la moment motivele invocate în cerere nu sunt relevante şi convingătoare, iar Colegiul penal ia în calcul inclusiv gradul prejudiciabil și gravitatea infracţiunii săvârșite de Cebotari *****, înregistrează concurs de infracțiuni, fiind astfel situaţii care să conducă la aceea ca pedeapsa pe care o execută condamnata să aibă scopul de restabilire a echităţii sociale, corectarea condamnatei, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracţiuni atât din partea lui Cebotari ***** cât și a altor persoane, ceea ce impune inaplicabilitatea prevederilor art. 91 Cod penal, iar continuarea executării pedepsei cu închisoarea se justifică totalmente.

25. Colegiul penal notează că, aplicarea liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen este un drept şi o rezervă în atitudine a instanței, or, liberarea condiţionată de pedeapsă înainte de termen se aplică doar cu condiţia că instanţa de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei, concluzii care urmează a fi trase în baza studierii depline şi obiective a datelor referitoare la persoana condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoare, inclusiv dacă s-a aflat şi în alte penitenciare, la respectarea regimului de executare, participarea la muncile remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului şi a teritoriului, de îmbunătățire a condiţiilor de trai şi medico-sanitare de detenţie, la relațiile cu alţi condamnați, cu familia, la participarea la măsurile cultural-educative, la prezența sancțiunilor disciplinare valabile la momentul soluționării demersului, fapt stipulat expres în pct. 3) al Hotărârii Plenului CSJ din 14.11.2008.

26. Pertinentă speței urmează a fi reținută și Recomandarea nr. R (89) 12 a Comitetului de Miniştri către Statele membre cu privire la educație în penitenciare, potrivit căreia, educația în penitenciar ajută la umanizarea penitenciarelor şi este un mijloc important de facilitare a întoarcerii deținutului în societate, pregătit atât din punct de vedere moral cât şi din punct de vedere educațional.

27. Din considerentele enunțate, instanța de recurs constată o motivare amplă și temeinică a încheierii pronunțate cu privire la circumstanțele concludente în raport cu cerințele formulate, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

28. Potrivit jurisprudenței CEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. În cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care fundamentează soluția emisă, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de apel/recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*Garcia Ruis contra Spaniei, Helle contra Finlandei*).

29. În prezența circumstanțelor sus-enunțate, instanța de recurs statuează asupra temeiniciei încheierii judecătorului primei instanțe, considerente pentru care, recursul declarat de condamnata Cebotari ***** urmează a fi respins ca nefondat.

30. În baza art.448, 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) din Codul de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, –

D E C I D E:

Respinge ca nefondat recursul condamnatei Cebotari ***** și menține fără modificări încheierea Judecătoriei Hîncești (sediul Central) nr. 21ji-18/2024 din 15 martie 2024.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător Spoială Alexandru

Judecător Chiroșca Igor

Judecător Băbălău Denis